

АРТЪР КЛАРК
„ЗАБРАВЯ ЛИ ТЕ, МОЯ
ЗЕМЯ...“

Превод от английски: Венелин Мечков, 1998

chitanka.info

Когато Марвин навърши десет години, баща му го поведе по дългите кънтящи коридори, водещи към администрацията и енергийния пункт. Отминаха ги и достигнаха най-горното равнище, където се оказаха сред бързоразвиващата се растителност на фермите. Марвин хареса това място. Приятно бе да наблюдаваш големите гъвкави растения, устремили се към слънчевите лъчи, които се просмукваха до тях през пластмасовите куполи. Тук се долавяше уханието на живот, което започна да събужда някакъв неизразим копнеж в сърцето му. Тук въздухът бе различен. Не приличаше на сухия хладен въздух на жилищните етажи, пречистен от всички ухания и бегло намирисващ на озон. Пожела да остане там малко повече време, но баща му не му позволи. Продължиха по-нататък и достигнаха входа на обсерваторията, която никога не бе посещавал. Не се задържаха и там и Марвин с нараснала възбуда осъзна, че в маршрута им бе останала една единствена възможна цел. За пръв път в живота си щеше да излезе Навън.

В големия хангар имаше десетина машини с широки гуми и херметизирани кабинни. С тях се осъществяваше придвижването по повърхността. Пристигането на Марвин и баща му очевидно не бе неочаквано, тъй като веднага ги отведеха към малката патрулна кола, паркирана до огромната кръгла врата на въздушния шлюз. Марвин се настани в тясната кабинка, след което баща му включи двигателя и провери изправността на колата. Вътрешната врата на шлюза се отвори и сетне се затвори подир тях. Налягането постепенно спадна до нулата и ревят на мощните въздушни помпи престана да се чува. След това светна знакът „Вакуум“, отвори се външната врата на шлюза и Марвин видя местността, която дотогава никога не беше посещавал.

Разбира се, бе я виждал на множество фотографии. И поне сто пъти — на телевизионния екран. Сега обаче тя се простираше наоколо, огряна от свирепото слънце, бавно пълзящо по въгленочерното небе. Погледна в западна посока, встрани от заслепяващото великолепие на слънцето, и видя звездите. Бяха му говорили за тяхното съществуване, но никога не бе повярвал напълно в него. Гледа ги дълго време, като се удивляваше, че могат да бъдат толкова мънички и същевременно, толкова ярки. Бяха малки точки от неподвижна светлина. Марвин внезапно се сети за песничката, която веднъж бе прочел в една от книгите на баща си.

*Примигвай, примигвай, малка звездичке.
Чудя се какво ли представляваш.*

Самият Марвин знаеше какво представляват звездите. Само глупак би могъл да си зададе такъв въпрос. Какво обаче означаваше това „примигване“? Та нали още от пръв поглед се виждаше, че звездите светят с неизменна и немигаща светлина? Отказа се да намери отговор на загадката, тъй като вниманието му бе привлечено от обкръжаващата го местност.

Движеха се по равнината със скорост от около сто мили в час и огромните широки гуми изхвърляха зад тях струйки прах. Селището вече не се виждаше. През няколкото минути, докато бе наблюдавал звездите, неговите куполи и радиоантени се бяха оказали отвъд хоризонта. При все това наблизко забеляза други свидетелства за човешко присъствие. На миля пред себе си Марвин видя съоръжения със странни форми, обградили входа на една мина. Отвреме навреме от тумбестите комини излизаше облаче пара, което веднага се разпръсваше.

Само за миг отминаха и мината. Баща му караше бързо, умело и безгрижно и през главницата на детето премина странна мисъл — стори му се, че неговият родител иска да избяга от нещо. След няколко минути достигнаха края на платото, върху което бе изградено селището. Появи се почти отвесен скат, чийто долен край се губеше в сенките. Пред тях, докдето се простираше погледът, имаше неравна пустош, образувана от кратери, планински зъбери и падини. Хребетите, осветени от слънцето, наподобяваха огнени острови в море от мрак. Над тях сияеше немигащата светлина на звездите.

Марвин реши, че не е възможно да се продължи по-нататък, но се оказа, че греши. Сви юмруци, когато колата излезе на ската и започна едно дълго спускане. Сетне забеляза, че се движат по едва видима следа, и се поотпусна. Очевидно, и други хора бяха преминавали по този път.

Нощта настъпи внезапно, след като прекосиха линията на сенките и слънцето се скри зад платото. Включиха се двата фара, които осветиха със синьо-бяла светлина скалите пред тях, така че почти не се наложи да намалят скоростта. Няколко часа пътуваха през долини и

покрай подножията на планини, чиито върхове сякаш докосваха звездите. Понякога, когато преминаваха през възвишения, отново за кратко време се озоваваха под слънчевите лъчи.

От дясната страна на колата се оказа сбръчкана и прашна равнина, а от лявата — огромна планина, чиито върхове се губеха във височините. Реши, че тази местност не е била посещавана от хора, но след малко преминаха покрай останките на смачкана ракета. До нея имаше каменна пирамида, увенчана с метален кръст.

Марвин остана с чувството, че планината е безкрайна, но след часове те се озоваха сред поредица от малки хълмчета. Продължиха пътя си по една ниска долина, образуваща дъга в подножието на отдалечената част на планините. През това време Марвин бавно осъзна, че в пространствата пред тях ставаше нещо странно.

Слънцето отдавна се бе скрило зад хълмовете откъм дясната им страна и долината трябваше да е потънала в пълен мрак. При все това, бе осветена от студено бяло сияние, проникващо иззад зъберите. После отново излязоха на една открита равнина и източникът на сиянието се разкри пред тях с цялото си великолепие.

След като двигателите бяха изключени, в малката кабинка настъпи тишина. Чуваха се само тихият шепот на кислородния апарат и пукота, издаван от изстиващите външни стени на колата. Огромният сребърен полумесец, плуващ ниско над далечния хоризонт и осветяващ цялата местност с бисерна светлина, не излъчваше никаква топлина. Сиянието бе толкова впечатляващо, че изминаха минути, преди Марвин да се реши да приеме предизвикателството и да погледне неговия източник. След малко започна да различава контурите на континентите, неясните граници на атмосферата и белите острови, образувани от облаците. Дори от това разстояние успя да забележи отражението на слънчевите лъчи в полярните ледове.

Бе прекрасно, и той успя да поеме тази красота в сърцето си въпреки космическата пропаст, която го отделяше от нея. Там, в този сияен полумесец, се намираха всичките чудеса, които той никога не бе познавал — изящството на залеза, стонът на морските вълни, обливащи покрити с камъчета брегове, равномерният шум на дъжда и ленивите снежинки, покриващи земята. Тези и хиляди други неща представляваха негово законно наследство, но му бяха известни

единствено от книгите и от старите записи. Мисълта за това го изпълни с копнеж и се почувствува изгнаник.

Защо не можеха да се завърнат? Та всичко изглеждаше толкова мирно под движещите се облаци. След малко Марвин, чиито очи вече привикнаха към сиянието, забеляза, че тази част от диска, която следваше да е потънала в мрак, излъчваше зловеща фосфоресцираща светлина. Едва тогава съобрази, че наблюдава погребалния огън на един свят, изпепелен от радиоактивността. На четвърт милион мили от него все още се виждаше мъждукането на умиращите атоми, постоянно напомняне за гибелното минало. Щяха да изминат векове, преди то да изчезне и замлъкналият и опустял свят отново да се запълни с живот.

В този миг баща му започна да говори и разказа историята, която Марвин дотогава бе възприемал не по-различно от приказките. Бе чул много неща, които така и не разбра. Беше се оказало не по силите му да си представи сияйния многоцветен живот на планетата, която никога не бе виждал. Не успя да разбере и какво представляваха силите, които в крайна сметка я бяха разрушили, като по този начин селището, благодарение на своята отдалеченост, се бе превърнало в единствената оцеляла нейна част. Успя обаче да почувства болката на последните й дни, когато селището най-сетне разбрало, че никога повече няма да види пламъците от дюзите на снабдителните кораби, носещи дарове от дома. Една по една земните радиостанции прекратили предаванията си, светлините на градовете по-мътнели и после угаснали, докато жителите на селището разбрали, че вече са сами. Че са останали в плен на самота, непозната дотогава на нито един човек, и че бъдещето на расата им е в техните ръце.

Последвали дълги години на отчаяние и на мъчителна битка за оцеляване в един жесток и враждебен свят. Битката била спечелена макар и със сетни усилия. Мъничкият оазис, изпълнен с живот, успял да се защити от най-лошото, което можела да му стори природата. Оставено обаче без цел, без бъдеще, което да може да изгради, селището щяло да загуби волята си за живот, и нито машините, нито науката, нито уменията на неговите обитатели щели да бъдат в състояние да го спасят.

Марвин най-сетне проумя целта на това пътешествие. Самият той никога нямаше да се разхожда по бреговете на реките на загубения

легендарен свят или да чуе тътена на гръмотевиците зад закръглените му хълмове. Някой ден, обаче — кога ли — децата на неговите деца щяха да се завърнат, за да получат своето наследство. Ветровете и дъждът щяха да отнесат отровите от изпепелените земи в морето, в чиито дълбини те щяха да се обезсилят, докато изгубят способността си да вредят на живите същества. Сетне големите кораби, разположени върху тукашните тихи и прашни равнини, щяха да дочакат своя час и да полетят още веднъж в Космоса, по пътя, водещ към дома.

Това бе мечта. Марвин внезапно осъзна, че някой ден ще я съобщи на собствения си син. Тук, на това място, пред планините и под сребърната светлина, осветяваща лицето му.

Когато поеха обратния път не погледна назад. Не искаше да види как студената светлина на Земята угасва зад него, запътил се отново към дългото изгнание на своите съотечественици.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.